

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κυρίες και κύριοι, εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

ο χώρος στον οποίο βρισκόμαστε, το Μέγαρο της Δουκίσσης Πλακεντίας αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου μας και της περιοχής ευρύτερα.

Το 1840, με τη βοήθεια του αρχιτέκτονα Κλεάνθη ήρθε στην Πεντέλη η Γαλλίδα Σοφία Ντε Μπαρμπουά, γνωστή ως Δούκισσα της Πλακεντίας, μετά το θάνατο της κόρης της. Ο Φιλελληνισμός της που την είχε φέρει λίγα χρόνια πριν στην Ελλάδα, της δημιούργησε την επιθυμία να κτίσει το παλάτι της στην περιοχή, σε γη που ανήκε στη Μονή Πεντέλης. Αφού αγόρασε τους αγρούς και υπέγραψε τα συμβόλαια, οι κατασκευαστικές εργασίες ξεκίνησαν με επικεφαλής τον αρχιτέκτονα Κλεάνθη και το μηχανικό – γεωμέτρη, Αλέξανδρο Γεωργαντά. Τελικά έκτισε τις οικίες της όπως το «Tourelle» στην οδό Ελευθερίου Βενιζέλου, ερείπιο στις μέρες μας, δίπλα του το «Plaisance», το οποίο πλέον ανήκει σε ιδιώτη, τη «Maisonette» στη γωνία των οδών Τσάκωνα και Αθανασιάδη, επίσης ιδιοκτησία ιδιώτη, και το «Καστέλο της Ροδοδάφνης», το οποίο από το 1950 ως το 1967 χρησιμοποιήθηκε ως προσωρινή κατοικία του κληρονόμου του ελληνικού θρόνου και μετέπειτα βασιλιά της Ελλάδας, Κωνσταντίνου. Το κύριο οίκημα της Δούκισσας στην Πεντέλη ήταν το Καστέλο της Ροδοδάφνης, το οποίο πήρε αυτό το όνομα από τις πολλές ροδοδάφνες και ήταν φτιαγμένο από Πεντελικό μάρμαρο σε γοτθικό ρυθμό. Κατόπιν παραχωρήθηκε στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού και σήμερα έχει παραχωρηθεί στη Δ.Κ. Πεντέλης.

Στη συνέχεια της παρουσίασης θα σας αναπτύξω κάποια βασικά στοιχεία του Δήμου Πεντέλης στο πλαίσιο υλοποίησης του διακρατικού εκπαιδευτικού προγράμματος Erasmus+ «Οικολογία-Ευρωπαϊκή Διάσταση-Επιχειρηματικότητα».

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΑΣ:

1. Γεωγραφικά Στοιχεία
2. Διοικητικά Στοιχεία
3. Ανθρωποκεντρικά Στοιχεία
4. Ιστορικά Στοιχεία
5. Υφιστάμενη Κατάσταση /Δομές
6. Στρατηγικό Σχέδιο – Προοπτικές

Πεντέλη γενέτειρα του Παρθενώνα.

1. Γεωγραφικά στοιχεία

Ο Δήμος Πεντέλης καταλαμβάνει το Ν.Α. κομμάτι του Πεντελικού Όρους με έκταση 70.000 στρεμμάτων που είναι στο σύνολό της ορεινή με μικρές ημιορεινές και πεδινές εκτάσεις.

Ο Δήμος συμμετέχει στο σύμφωνο Δημάρχων της Ευρώπης(Παρίσι 19-25 Απριλίου).

2. Διοικητικά στοιχεία

Ο δήμος έχει πληθυσμό ογδόντα χιλιάδες κατοίκους περίπου κατανομημένο σε τρεις Δημοτικές Ενότητες: Πεντέλης, Ν. Πεντέλης και Μελισσίων.

3. Ανθρωποκεντρικά στοιχεία

Η ανθρώπινη ύπαρξη εντός της ζώνης ευθύνης του Δήμου αποδεικνύεται ότι υπάρχει 3 με 4 χιλιετηρίδες π.Χ. με τα παλαιολιθικά ευρήματα που ευρέθησαν και τηρούνται σε μουσεία εξωτερικού και Ελλάδος στη Λεκάνη των Καλισσίων.

Βιοτικό – Μορφωτικό Επίπεδο

Γενικά το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων του Δήμου Πεντέλης είναι μεσαίο με ικανό ποσοστό προς το υψηλό κυρίως στη Δ.Κ. Πεντέλης.

Το μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων είναι υψηλό ως πολύ υψηλό σε γενικές γραμμές με επιτυχημένες προσωπικότητες σε όλους τους τομείς των επιστημών, ικανούς και επιτυχημένους επιχειρηματίες.

4. Ιστορικά στοιχεία

Δήμος Πεντέλης τόπος γενέτειρας του Παρθενώνα

Παλαιοντολογική Περίοδος – Ευρήματα Λεκάνης Καλισσίων

Στους πρόποδες του πεντελικού βουνού έχουν ανακαλυφθεί πολλά παλαιοντολογικά ευρήματα τα οποία μαρτυρούν την ύπαρξη ζωής στο βουνό πολύ πριν εμφανιστεί ο άνθρωπος. Τα ευρήματα αυτά που αντιστοιχούν σε περισσότερα από σαράντα (40) είδη ζώων βρίσκονται στο Παλαιοντολογικό Μουσείο του Πανεπιστημίου Αθηνών και σε ξένα μουσεία του Βερολίνου, της Βιέννης, του Μονάχου, του Λονδίνου και του Παρισιού.

Αρχαία Ελληνική Περίοδος

Στον Θουκυδίδη (7^{ος} αιώνας π.Χ.) και τον Ηρόδοτο απαντάται το Πεντελικό βουνό ως Βριλησσός, ενώ τον 3^ο αιώνα π.Χ. αναφέρεται από τον Πausανία ως Πεντελικό Όρος. Ωστόσο η ονομασία του ενισχύθηκε περισσότερο με την ίδρυση του αρχαίου Δήμου Πεντέλης από τους λατόμους της αρχαιότητας, που βρισκόταν νότια και σε επαφή με τη σημερινή κεντρική πλατεία της Αγίας Τριάδας.

- Λατομείο

Τον 5^ο αιώνα π.Χ. αποφασίστηκε η ανακατασκευή της Ακρόπολης αντικαθιστώντας τον πωρόλιθο με μάρμαρο προκειμένου να οικοδομηθεί ένας τόσο μεγαλοπρεπής ναός δωρικού ρυθμού που θα ήταν ορατός ακόμα και από την Αίγινα.

- Νυμφαίο Πεντέλης

Σε υψόμετρο 800 μέτρων, λίγο πιο πάνω από το αρχαίο λατομείο, βρίσκεται το Νυμφαίο της Πεντέλης, ένα μικρό μα σπουδαίο σπήλαιο καθώς είναι το μοναδικό άντρο Νυμφών στην Ελλάδα που αποδεικνύει και την ύπαρξή τους. Αυτό χάρη στα σπουδαία ευρήματα, με υπ' αριθμό 4465 και 4466 (Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών), ανάγλυφα των Πάνα, Ερμή και Νυμφών, του 350 π.Χ. και 310 π.Χ. αντίστοιχα, που έφερε στο φως ο αρχαιολόγος Ιωάννης Παπαδημητρίου.

- Εκτός από το Μάρμαρο τα πλούσια Πεντελικά δάση από πεύκο έδωσαν στους Αθηναίους ξυλεία, έντονα εμποτισμένη με ρητίνη κατάλληλη για να κλείνει τους αρμούς, με την οποία κατασκευάστηκαν οι Τριήρεις για την από θάλασσα προστασία της Αθήνας.

- Αδριάνειο Υδραγωγείο

Στα χρόνια του ρωμαίου αυτοκράτορα Αδριανού, τον 2^ο αιώνα μ.Χ. γίνεται η πρώτη συστηματική υδροδότηση της πόλης των Αθηνών με την κατασκευή του Αδριάνειου Υδραγωγείου, η οποία ξεκίνησε το 134μ.Χ. και ολοκληρώθηκε το 140μ.Χ. και υδροδοτούσε την ρωμαϊκή συνοικία της Αθήνας, το σημερινό Ζάππειο από το Καλλιμάρμαρο ως τη Βουλή.

Η Χριστιανοσύνη στην Πεντέλη

Το βουνό της Πεντέλης είναι το όρος των Αμώμων με δεκάδες ασκηταριά και ναΰδρια από την Τουρκοκρατία ήδη και σήμερα δεκάδες Μοναστήρια κοσμούν τις πλαγιές του βουνού μας.

Νεώτεροι Χρόνοι

- Μέγαρο Δουκίσσης Πλακεντίας
- Η Γέφυρα με τις Πέντε Καμάρες

Η Γέφυρα με τις Πέντε Καμάρες ήταν ένα από τα πολυάριθμα έργα που δημιουργήθηκε μετά από χορηγία της Δούκισσας της Πλακεντίας, στα μέσα του 19ου αιώνα.

- Γέφυρα με Μία Καμάρα (ή μικρή γέφυρα του δάσους)

Η μικρή λιθόκτιστη γέφυρα βρίσκεται στη ρεματιά της Αγίας Μαρίνας, σε μικρή απόσταση από την Πηγή της Αφροδίτης.

- *Αστεροσκοπείο Πεντέλης*

Το Αστεροσκοπείο Πεντέλης βρίσκεται στο λόφο Κουφού, επί της Οδού Ι. Μεταξά από το 1937. Το κτίριο είναι κτισμένο εξ ολοκλήρου από πεντελικό μάρμαρο.

- *Χρόνια Γερμανικής Κατοχής*

Τα χρόνια της κατοχής η Πεντέλη έδωσε προσφυγή στις ανταρτικές ομάδες που δρούσαν στην Αθήνα με αποτέλεσμα οι κάτοικοί της να υποστούν τις συνέπιες, αντίποινα από τους Γερμανούς κατακτητές με αποκορύφωμα αυτών τη σύλληψη όλων των ανδρών του χωριού Νταού Πεντέλης, την ημέρα της Αγίας Μαρίνας.

- *Δεκαετία του 50 - Φυματίωση*

Η Πεντέλη τη 10ετία του 50 αποτέλεσε για την Αττική πνεύμονα ζωής για τις χιλιάδες των άρρωστων φυματικών που προσπαθούσαν κατά τη θερινή κυρίως περίοδο να εκμεταλλευτούν το καλά οξυγονούμενο Πεντελικό περιβάλλον.

- *Οικοπεδικοί– Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί*

Αναμφίβολα η καταστροφή του Πεντελικού περιβάλλοντος τα τελευταία χρόνια με την οικιστική ανάπτυξη στις όμορφες πλαγιές του βουνού μας συνδέθηκε με την ανάπτυξη των οικοπεδικών – οικοδομικών συνεταιρισμών.

Χιλιάδες στρέμματα του Πεντελικού βουνού που αγοράστηκαν, εντάχθηκαν στο σχέδιο, οικοδομήθηκαν και δημιούργησαν περιουσιακά στοιχεία στους ιδιοκτήτες τους.

- *Νοσοκομεία*

Η πολύ καλή οξυγόνωση του Πεντελικού Περιβάλλοντος λόγω του πυκνού δάσους του Πεντελικού από Χαλέπιο Πεύκη οδήγησε την πολιτεία να αναπτύξει στην περιοχή ζώνης ευθύνης του Δήμου μας οκτώ (8) Δημόσια Νοσοκομεία.

5. Υφιστάμενη Κατάσταση

Στην Καλλικρατική διακυβέρνηση του Δήμου τηρούμε πιστά την αρχή «Αυτονομία - Αυτάρκεια σε επίπεδο Δημοτικής Κοινότητας» στις τρεις Δ.Κ. που έχει ο Δήμος: Μελισσίων - Ν.Πεντέλης - Πεντέλης.

α. Εκπαίδευση

Τα Σχολεία αποτελούν ιερούς τόπους στη Ζώνη Ευθύνης μας και προσφέρουν θεάρεστο έργο, αφού μορφώνουν την Ελπίδα του τόπου μας που είναι τα παιδιά.

Στηρίζουμε το Σχολείο με όλες μας τις δυνάμεις, σε πλήρη και καθημερινή συνεργασία με τη Σχολική Κοινότητα, Διευθυντές Σχολείων, Συλλόγους Διδασκόντων, Γονέων και Κηδεμόνων, υπαλληλικό προσωπικό και πετυχαίνουμε εύρυθμη λειτουργία καλοσυντηρημένων Σχολείων.

Λειτουργούμε με εργαλείο την μηνιαία Συντονιστική Σύσκεψη των Διευθυντών των Σχολείων και των Προέδρων των Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων που θεσπίσαμε.

Θεσπίσαμε και λειτουργούμε ως και σήμερα το θεσμό της Ενισχυτικής Διδασκαλίας για το καλό των οικογενειών και των μαθητών που δεν μπορούν να την έχουν σε ιδιωτικό επίπεδο.

Με προσπάθειες δεκαετιών και μετά από παραχώρηση 13,5 στρεμμάτων εντός σχεδίου στο 122 ΟΤ της περιοχής Καλλιθέας Πεντέλης ο Δήμος ενέταξε σε πρόγραμμα ΣΔΙΤ του ΟΣΚ την κατασκευή Σχολείων (2^ο Δημοτικό, 2^ο Νηπιαγωγείο και Κλειστό Γυμναστήριο Δ.Κ. Πεντέλης).

β. Πολιτισμός

Ο Πολιτισμός λειτουργεί με την Εθελοντική δυναμική των Συλλόγων της περιοχής μας, υπό τον έλεγχο του Δήμου δια του Ο.Π.ΑΘ. με άριστα αποτελέσματα και με μηδενικό κόστος και στα τρία (3) Πολιτιστικά Κέντρα, ένα σε κάθε Δημοτική Κοινότητα.

γ. Κοινωνική Πρόνοια

«Ο Εθελοντισμός και η Χορηγία η βάση για την επιτυχία της».

Η Κοινωνική Πρόνοια και Αλληλεγγύη αποτελούν τη βάση για την εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και με την αρμονική συνεργασία με το Εθελοντικό Κλιμάκιο της Πεντέλης, κάνουμε πράξη καθημερινά το όραμά μας για στήριξη των δεινοπαθούντων της κοινωνίας, αξιοποιώντας τις χορηγίες των συμπολιτών μας.

Συντονίζοντας ένα μεγάλο αριθμό δράσεων Κοινωνικής Πρόνοιας και Αλληλεγγύης και στις τρεις (3) Δημοτικές κοινότητες ο Ο.Κ.Π.Α. λειτουργεί με απόλυτη επιτυχία:

- Τους έξι (6) Βρεφονηπιακούς Σταθμούς.
- Τα έξι (6) ΚΑΠΗ.
- Το Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας και Φροντίδας.
- Το Βοήθεια στο Σπίτι.
- Την Αιμοδοσία.

δ. Αθλητισμός

Οι άριστες περιβαλλοντικές συνθήκες, οι σύγχρονες αδειοδοτημένες με αγώνα μας αθλητικές εγκαταστάσεις και το αθλητικό πνεύμα των νέων μας κυρίως, προωθούν το αθλητικό πνεύμα και συντελούν στην ανάπτυξη του Αθλητισμού και του Πρωταθλητισμού στο Δήμο μας.

Με τη διάθεση των σχετικών εγκαταστάσεών μας στα Σωματεία και τους Συλλόγους εξασφαλίζουμε την συντήρησή τους και στηρίζουμε τον αγώνα τους με μηδέν δαπάνες σχετικών εκδηλώσεων για το Δήμο.

Αθλητικές εγκαταστάσεις που λειτουργούν διά του Ο.Π.ΑΘ.

- Κολυμβητήριο.
- (3) κλειστά Γυμναστήρια.
- Ανοικτά Γυμναστήρια Σχολείων και Τοπικών Κοινοτήτων.
- Αίθουσα βόλεϊ του Λυκείου.
- Γήπεδα ποδοσφαίρου.

6. Στρατηγικό Σχέδιο – Προοπτική

Ο Δήμος Πεντέλης οριοθετημένος στα πλαίσια των εγκεκριμένων ή των υπό έγκριση γενικών πολεοδομικών σχεδίων των τριών (3) πόλεων του είναι **Δήμος αμιγούς κατοικίας**

Οι όποιες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται εντός των ορίων του θα πρέπει να λειτουργούν για την εξυπηρέτηση του πολίτη του Δήμου, να δίνουν θέσεις εργασίας σε ντόπιους πολίτες και **να μην τον επιβαρύνουν κυκλοφοριακά ή περιβαλλοντικά.**

Η τεράστια ιστορική κληρονομιά και τα σημαντικά μνημεία που υπάρχουν στη περιοχή επιβάλλουν και την ανάπτυξη του **άξονα της τουριστικής δράσης.**

Περιβαλλοντικά **τα αστικά, τα περιαστικά και τα ορεινά δάση** ανεπτυγμένα ή υπό ανάπτυξη είναι στόχοι δράσεων συντήρησης και ανάπτυξης.

Τα μεγάλα **ρέματα** Ποδονίφτης και Λυκόρεμα και οι **χείμαρροι** που διασχίζουν τις πόλεις μας αποτελούν περιβαλλοντικά μνημεία και η ανάγκη να διατηρηθούν **ανοιχτά και καλοσυντηρημένα** πρώτη προτεραιότητα.

Η ορθολογική **διαχείριση των απορριμμάτων** με βάση την ανακύκλωση στην πηγή, την κομποστοποίηση, το μηδενισμό ή τουλάχιστον τον περιορισμό στο ελάχιστο του σύμμεικτου απορρίμματος, προς όφελος της οικονομίας της οικογένειας μέσω των δημοτικών τελών.

Η **πολεοδομική σχεδίαση** κυρίως στις νεοεντασόμενες στο σχέδιο περιοχές θα πρέπει να γίνεται με βάση **μεγάλες αρτιότητες και μικρούς συντελεστές δόμησης** με τα τελείως απαραίτητα πολεοδομικά κέντρα και περιοχές γενικής χρήσης.

Η πλήρης επάρκεια εγκαταστάσεων εκπαίδευσης, αθλητισμού, πολιτισμού.

Τέλος, διασφάλιση λειτουργίας Δήμου με βάση τις αρχές:

- Κέντρο μας ο πολίτης
- Διαφάνεια παντού
- Καμία σπατάλη
- Διοίκηση με στόχους, μετρήσιμα αποτελέσματα και έλεγχο.
- Άνθρωπος η απάντηση στην όποια ερώτηση
- Κοινωνική Πρόνοια με βάση τον εθελοντισμό και την χορηγία
- Εργατικότητα – Λιτότητα στην εξουσία– Διαδικασίες στην οικονομική διαχείριση.

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΕΝΤΕΛΗΣ

Άξονας 1ος: “Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής”

Άξονας 2ος: “Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός & Αθλητισμός”

Άξονας 3ος: “Τοπική Οικονομία & Απασχόληση”

Άξονας 4ος: “Εσωτερική Ανάπτυξη του Δήμου”

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Αγαπητοί μου,

η Πεντέλη και το Πεντελικό Βουνό ειδικότερα δεν είναι ένας συνηθισμένος τόπος. Είναι ο τόπος που καταξιώθηκε ιστορικά με την φυσική ανθρωπιστική και ουσιαστική προσφορά του στον άνθρωπο, στο περιβάλλον, στην Ελληνική και Παγκόσμια ιστορία.

Η Πεντέλη:

- Είναι η γενέτειρα του Συμβόλου της Δημοκρατίας, του Παρθενώνα.
- Είναι ο τόπος που πότισε τους Αθηναίους νερό για δύο χιλιετηρίδες.
- Είναι το ευλογημένο βουνό που η Χριστιανοσύνη βρήκε προσφυγή και στήριξη τα δύσκολα χρόνια της Τουρκοκρατίας.
- Είναι το βουνό που με τα πλούσια δάση του χάρισε ζωή στους φυματικούς τα δύσκολα χρόνια της δεκαετίας του '50 και φώλιασαν στις πλαγιές του μεγάλες νοσοκομειακές μονάδες.
- Είναι το βουνό όπου οι αυτόχθονες Σαρακατσάνοι κάτοικοι στήριξαν το δοκιμαζόμενο από την πείνα Αθηναίο με τα γιδοπρόβατά τους και τις αντάρτικες ομάδες δολιοφθοράς κατά των γερμανικών στρατευμάτων κατοχής την περίοδο της Γερμανικής Κατοχής, κατάσταση για την οποία πλήρωσαν μεγάλο φόρο αίματος με τις εκτελέσεις των Γερμανών στην Παλλήνη.
- Αποτέλεσε και αποτελεί σοβαρό οικονομικό παράγοντα στην περιοχή τουριστικής αξιοποίησης, εξόρυξης και εμπορίας μαρμάρου, στηρίζοντας για δύο δεκαετίες του '50 και του '60 την εσωτερική μετανάστευση των νησιωτών, λαξευτών μαρμάρου, κύριος παραθεριστικός τόπος για τους Αθηναίους και τους Πειραιώτες για πολλές δεκαετίες.

Κλείνοντας θα ήθελα ως αυτόχθονας προσκυνητής και υπηρέτης αυτού του τόπου δια βίου, να επισημάνω ακόμα ότι η ιδιαιτερότητα του τόπου και του βουνού μας εκφράζεται και μέσα από δεκάδες θρύλους και μυθεύματα που έχουν εκδοθεί για το βουνό, τη δυναμική του και τις ιδιαιτερότητές του.

Στα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματος θα έχετε την ευκαιρία να γνωρίσετε από κοντά την Ελλάδα, τον τόπο μας την Πεντέλη, τη γενέτειρα του Συμβόλου της Δημοκρατίας, του Παρθενώνα. Σας εύχομαι καλή διαμονή και καλή επιτυχία στις εργασίες σας.

Δημήτρης Στεργίου – Καψάλης

Δήμαρχος Πεντέλης